

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

חומר הלימוד לבחינות הבגרות
בעבור נבחני משנה, משפרי ציון ונבחנים אקסטרניים

שנה"ל תשפ"ז

השאלונים:

שאלון 11281.....	2
שאלון 11282.....	9
הנחיות לנבחנים הזכאים לשאלון מותאם – 11282.....	10
הנחיות לנבחנים הזכאים לשאלון מותאם – 11241.....	10
הנחיות לזכאים להיבחנות בשאלון 11182.....	11

לנבחנים בשאלונים לעולים חדשים כל הפרטים [בחוזר זה](#).

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

שאלון 11281

מעודכן לשאלוני תשפ"ז: חורף, קיץ ורב

הבנת הנקרא¹

סוגי הטקסטים

- מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו
- ערכים אנציקלופדיים וויקיפדיים
- מאמרי עמדה ושכנוע
- טקסטים שימושיים
- טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים

מיומנויות אורייניות

• איתור מידע

- איתור פרטי המידע הגלויים המרכזיים והנלווים בטקסטים (לרבות עמדות מפורשות)
- זיהוי קשרים לוגיים גלויים, כגון זמן, סיבה ותוצאה, הכללה ופירוט, הסתייגות, השוואה
- ארגון מחדש של פרטי המידע בטקסט, כגון סידור מידע ברצף, שיבוץ מידע בטבלה
- זיהוי של רכיבי המבנה הגלויים בטקסט

• הבנה (פרשנות והיסק)

- הבנת משמעות נרמזת, מובלעת או מטפורית בטקסט
- הבנת מטרת הטקסט
- הבנת נושא הטקסט
- הבנת הרעיון המרכזי של הטקסט
- הבנת רעיונות שונים בטקסט (לרבות רעיונות המנוסחים בשלילה או המנוגדים לציפיות)
- הבנת עמדתו של כותב הטקסט
- הבנת עמדות שונות המוצגות בטקסט
- הבנת קשרים לוגיים שאינם גלויים, כגון סיבתיות, הכללה ופירוט, השתלשלות עניינים, השוואה
- הבנת תפקידיהם של רכיבי מבנה שאינם גלויים בטקסט
- הבנת משמעות של מילים ושל צירופים מתוך הקשר
- הבנת אִזכורים שונים המופיעים בטקסט
- מיון פרטי מידע ויצירת קטגוריות
- יצירת הכללות ופירוט
- השוואה בין רעיונות, בין מאפיינים או בין פרטי מידע אחרים
- מיזוג של פרטי מידע מן הטקסט/ים²
- הסקת מסקנות מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו

* פירוט התכנים בפרק זה משותף לשאלונים 11281, 11241, 11261, 11291, 11271, 11231 וכן 75281 ו-75241 לנבחנים במוסדות החרדיים.

¹ התכנים המוצגים בהבנת הנקרא וההבעה בכתב אינם מיועדים ללומדים במיזם הכתיבה והנבחנים בשאלונים 11271 ו-11231 או לנבחנים בתוכנית "סמסטר ראשון בתיכון" בשאלונים 11261 ו-11291.

² ראו הרחבה בנוגע למיזוג המידע בעמוד הבא.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

• הערכה ביקורתית ושיקוף (רפלקציה)

הערכה ביקורתית של תוכן הטקסט

- הערכת תוכן הטקסט (טענות, אמירות, עמדות) באמצעות ידע עולם של הקוראים
- השוואה או קישור בין המידע והרעיונות שבטקסט ובין ידע חיצוני, ניסיון אישי או עמדות של הקוראים
- שימוש בראיות תומכות מן הטקסט ועימותן עם מקורות מידע אחרים שמחוץ לטקסט/ים
- העלאת השערות בנוגע לטקסט
- הצגת טיעונים מחוץ לטקסט ו/או הצגת הוכחות שמחוץ לטקסט לשם ביסוס
- הערכת מידת הרלוונטיות של פיסת מידע
- הערכת עמדות שונות המוצגות בטקסט וביקורת עליהן
- עימות המידע שבטקסט עם קודים חברתיים, מוסריים
- שימוש במידע העולה מן הטקסט/ים להקשרים, למצבים אחרים

הערכה ביקורתית של לשון הטקסט ומבנהו (הבנה מטה-טקסטואלית)

- בחינה אובייקטיבית של איכות הטקסט והתאמתו לנסיבות התקשורת
- בחינת **מידת התאמתם** של רכיבים, כגון סגנון, משלב ובחירות לשוניות **למטרת הכתיבה**
- בחינת **מידת השפעתם** של רכיבים, כגון סגנון, משלב ובחירות לשוניות **על הקוראים**
- הבנת תפקידיהם של אמצעים לשוניים-רטוריים ותורמתם לכתיבה, להעברת המסר ולחיזוק טענת הכותב
- הבנת תפקידיהם של הסימנים הגרפיים הנלווים לטקסט (כגון כוכבית, הדגשות ואיורים)
- הבנת העיקרון המארגן של הטקסט (מבנה לוגי-רטורי)
- הערכה מנומקת על מבנה הטקסט

הן בפרק ההבנה הן בפרק ההבעה בכתב ייבחנו היבטים של לשון, ניסוח ותקינות. במענה על שאלות הבנת הנקרא יינתן דגש על היבטים של כתיבה לכידה ותקינה וכן על הניסוח והמבע.

ההבעה בכתב

פרק הכתיבה בשאלון כולל מטלת **כתיבה ממזגת למטרת סקירת ספרות**. הסקירה היא טקסט עצמאי המגיש לקורא רקע תאורטי על אודות נושא מסוים, כלומר סוקר בפניו את הספרות המדעית-מחקרית-אקדמית בדרך כלל, שנכתבה על הנושא.

במוקד הוראת הכתיבה הממזגת יש לעמוד על עקרונות של **מיון והכללה** ועל **המאחד לעומת המייחד** בין הטקסטים שבתשתית הכתיבה, כלומר מהו המידע המשותף למאמרים, ומהו המידע הייחודי שעולה מכל אחד מהם. התוצר הנדרש הוא **תוצר כתיבה עצמאי** המבטא הבנה מעמיקה של הטקסטים: היחסים ביניהם, העמדות השונות בהם והמשותף לצד המבדיל ביניהם. מצופה מהתלמידים ליצור טקסט רציף ואחיד במבנה שונה בדרך כלל מהמבנה של הטקסטים המקוריים, אשר המידע בו **מעובד** על-פי הטקסטים המקוריים.

בבחינה יידרשו הנבחנים לסקירה על סמך **שניים** מתוך שלושת הטקסטים.

מיומנויות-העל בכתיבה ממזגת:

🕒 **בנייה מחדשת** של הטקסטים המקוריים בהתאם למטרות המיזוג והכתיבה. יש להקפיד על **פתיחה** מתאימה שתציג את הנושא. הפתיחה יכולה להיות הגדרת המושג, תיאור התופעה, תיאור

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

המצב הקיים וכיוצא בזה בהתאם לנושא הכתיבה ובהתאם למטלה תוך מודעות לנמען הפוטנציאלי של הדברים.

Ⓒ מיזוג של פרטי מידע משלימים או מתחרים

Ⓒ ניסוח מכליל של מידע משותף מהטקסטים

Ⓒ השמטת מידע שאינו רלוונטי

Ⓒ כתיבה בפרפרזה תוך הימנעות מהעתקה ממאמרי התשתית

בהערכת הכתיבה בבחינת הבגרות יושם בתשפ"ו דגש על מבנה הטקסט וארגון המידע כמפורט לעיל.

בכתיבה ממזגת למטרת כתיבה אקדמית יש להקפיד על העקרונות הללו:

Ⓒ נאמנות למקורות המידע

Ⓒ שימוש מושכל בדרכי המסירה השונות (דיבור ישיר ודיבור עקיף לרבות הסגרים). יש לתת את

הדעת כי שימוש יתר בדרכי מסירה פוגם בקריאות הטקסט ובעצמאותו.

Ⓒ שימוש מדויק בפועלי ההבעה/האמירה (יש לתת את הדעת על גיוון בפועלי אמירה/הבעה ועל

התאמת פועלי אמירה/הבעה מתאימים)

Ⓒ שמירה על משלב לשון אחיד והולם המתאים לכתיבה עיונית

Ⓒ אזכור מקוצר של מקורות המידע בגוף הטקסט ורישום ביבליוגרפי על-פי המוסכמות האקדמיות

המקובלות (כל אחת מדרכי הרישום האקדמי מקובלת). יש לשים לב כי לא נעשה אזכור רב מדי

שלא לצורך, וכי עומס באזכור המקורות (בייחוד כשמדובר בסקירה על סמך שני מקורות בלבד)

פוגם בקריאות ובעצמאות של הטקסט.

הן בפרק ההבנה הן בפרק ההבעה בכתב ייבחנו היבטים של לשון, ניסוח ותקינות. במענה על שאלות הבנת הנקרא יינתן דגש על היבטים של כתיבה לכידה ותקנית וכן על הניסוח והמבע.

לשון: שם המספר ואותיות השימוש ומילות היחס

שימוש תקני בשם המספר ובאותיות השימוש

שימוש תקני בשם המספר בדיבור היום-יומי מצביע על דובר עברית השולט בשפתו. נושא זה נמצא בתוכנית הלימודים של החינוך היסודי וכן בתוכנית חטיבת הביניים. יש לעסוק בו ברציפות במשך כל שנות הלימוד ולא ללמדו באופן ממוקד רק לקראת הבחינה.

הנושאים בתחום זה:

- שימוש תקני בנטיית שם המספר ותקינות בהתאם. הסוג: המספר המונה (היסודי) לרבות תאריכים, המספר הסודר והמספר הסתמי.
- שימוש תקני בהגיית אותיות השימוש (וכל"ב) בהצטרפותן לשם המספר ולשמות העצם

התלמיד מחויבים לסמן ניקוד מבחין במילים הומוגרפיות: שמונה/שמונה, שלוש/שלוש, אָחַד/אֶחָד וכדומה, וכן לנקד את אותיות השימוש לפני שם המספר: וְשֵׁתִים / וְשֵׁתִים וכדומה.

בבחינת הבגרות שאלות הנוגעות לניקוד אותיות השימוש תהיינה רק על ניקודן הרגיל של אותיות השימוש או לפני שמות המספר הפותחים בשווא.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

שימוש תקני במילות היחס

במהלך ההוראה יש לעמוד עם התלמידים על שימוש תקני במילות היחס הן בתקינות הנטייה הן בתקינות התחבירית, באופן שוטף בדיבור ובכתיבה.

בבחינת הבגרות בתשפ"ו **לא** תישאלנה שאלות בנושא מילות היחס בפרק זה, אך ייבדק השימוש התקני בהן במענה על השאלות בפרקי ההבנה והכתיבה

תקניות בתחום מילות היחס תתבטא בכמה אופנים:

- שימוש במילות היחס המתאימות בהצטרפותן לפועל ולשם. דוגמאות: הקבוצה ניצחה במשחק (ולא **את** המשחק), יש לנקוט **את** האמצעים (ולא באמצעים).
- נטייה תקנית של אותיות היחס ומילות היחס. דוגמאות: **אצלם** (ולא **אצלהם**), **אתכם** (ולא **אותכם**).
- השמטות בלתי תקניות של מילות היחס. דוגמאות: זוהי קבוצה שאפשר לדבר על הכול. (צריך להיות: ... לדבר **בה** על הכול), שבוע הבא ניפגש עם ראש העיר (צריך להיות: בשבוע הבא ניפגש עם ראש העיר), זוהי מציאות חדשה שלא אני ולא אתה יודעים להתמודד. (צריך להיות: ... להתמודד **איתה/עימה**).

לשון: מערכת הצורות

הידע המורפולוגי יסתמך על ידע לשוני ומטה-לשוני שנלמד בחטיבת הביניים ובתוכנית 30% והכולל מונחים בסיסיים בידיעת הלשון, כגון חלקי דיבור וצורת הבינוני.³

השאלות במערכת הצורות עוסקות בעיקר בצורות (פעלים ושמות) כפי שהן מופיעות במאמרים או ביחידות שיח שאינן בהכרח מתוך המאמרים. מקצת השאלות קושרות בין **צורה למשמעות** וכן בין **המילה להקשרה**.

בפרק זה התלמידים חייבים להכיר את סימני הניקוד ולקרוא נכונה צורות מנוקדות לצורך ניתוחן. עם זאת חשוב כי התלמידים יהיו מסוגלים לנתח צורות גם על סמך הוראת הפועל וההקשר. יובהר כי בכתיבתם התלמידים מחויבים לסמן לכל הפחות **ניקוד מבחין** בצורות הומוגרפיות, לדוגמה משקל מקטל/מקטל, משקל קטל/קטל וכדומה.

בשאלון המותאם יופיעו שתי צורות כתיב: הכתיב המלא והכתיב החסר (המנוקד) במקרים שבהם יש הבדל בצורות הכתיבה, לדוגמה: **זָכְרוֹן** (זיכרון), **מִבְטָא** (מבוטא) וכדומה.

הנושאים והדרישות בפרק זה:

- ניתוח, יצירה והטיה של פעלים לפי שורש, בניין, גוף, זמן או דרך (ציווי ושם הפועל)
- תידרש עמידה על הקשר בין צורות הפועל למשמעות ולשימוש שלהן בטקסט וביחידות השיח.
- ניתוח, יצירה ומיון של שמות לפי שורש ומשקל
- הפעלים והשמות יהיו מהגזרות האלה:

³ ראו את נושאי הלימוד בחטיבת הביניים.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

שלמים (לרבות מרובעים), פ"נ, פ"י/ו, ל"י, ל"א, ע"ו/י. יילמדו השורשים המורכבים והשורשים בעלי העיצורים הגרוניים.

רישום השורשים בגזרות הנחים יתקבל בכל דרך תקנית, לדוגמה י-א-ש, ו-א-ש, י/ו-א-ש. עם זאת מומלץ להרגיל את התלמידים לכתובה פשוטה: בגזרת פ"י ב"י (י-א-ש), בגזרת ע"ו ב"ו (ק-ו-מ) ובגזרת נל"י ב"י (ב-נ-י).

יובהר כי לא יתקבל ייצוג כפול (י/ו, י/ה) שגוי בשורשים הנוטים בגזרת השלמים, לדוגמה *ע-נ-י/ו-ן לפועל התעניינתי או *ג-ב-י/-ה לפועל גבהו. כמו כן לא יתקבל ייצוג כפול י/ו בשורשים שבהם בפה"פ י' לא חל מעתק י' < ו', לדוגמה בפועל הישירו. בנוגע לרישום מדויק ותקני של השורשים בגזרות הנחים ראו חוזר למורים – כאן.

שימו לב: החלוקה המסורתית לגזרות מסווגת את דגמי הנטייה של הפעלים והשמות על-פי שורשיהם. ניכר כי עצם סיווג השורשים לגזרות ושאלת שיום הגזרות גוזלים זמן רב בהוראה ומסיטים את הלמידה מהעיקר, קרי ניתוח השורשים ומציאת קשרים סמנטיים בין שורשים זהים בגזרות שונות. אף-על-פי שתלמידים הלומדים את מערכת הצורות לעומקה חייבים להכיר את הגזרות ומאפייניהן, לא תישאלנה שאלות הדורשות שיום הגזרה (לדוגמה: כתבו את הגזרות של הפעלים) ולא יידרש מיון שורשים על-פי גזרות. (ראו את השאלות ממועדי תשפ"ד-תשפ"ה).

- משמעויות עיקריות וברורות של הבניינים: פעיל וסביל, זיהוי הפעלים הסבילים ומטרת השימוש בהם בטקסטים וביחידות השיח, המרת הצורות מפעיל לסביל ולהפך
- ניתוח, יצירה ומיון של שמות לפי דרכי התצורה האלה: שורש ומשקל, בסיס וצורן גזירה (תחילי וסופי), בסיס ובסיס (הלחם בסיסים והרכב בסיסים), ראשי תיבות (נוטריקון)
- הרחבת אוצר המילים באמצעות שאלה מלעז
- משמעויות המשקלים לרבות שמות הפעולה.
- בנוגע לשמות הפעולה ראו חוזר למורים – כאן.
- משמעויות צורני הגזירה והנטייה (ללא צורך בהבחנה בין צורני גזירה לנטייה)

שימו לב: הנבחים לא יידרשו להצביע על סוג הצורן או למיין את הצורנים לסוגיהם.

- שיקולי הדעת בחידושי מילים בלשון התקנית והתת-תקנית. יש לעמוד על משמעות התחדישים ועל שיקולי הדעת הדקדוקיים והסמנטיים.
- הכרת הצורה התקנית בהקשר מצריכה ידע לשוני והבנת משמעות הפועל, כגון

נוצרות / נוצרות; כָּנַס / הִכָּנַס.

תחביר

הידע התחבירי יסתמך על ידע לשוני ומטה-לשוני שנלמד בחטיבת הביניים ובתוכנית 30% והכולל בין היתר מונחים בסיסיים בידיעת הלשון: חלקי דיבור, צורת הבינוני, צירוף שמני, צירוף פועלי, סמיכות, משפט חייווי וכיוצא בזה⁴. השאלות בתחביר יתבססו על משפטים או על יחידות טקסט מן המאמרים וכן על יחידות טקסט שאינן מתוך המאמרים בהכרח. מקצת מן השאלות קושרות בין הרכיבים התחביריים לתפקידיהם בשיח הכתוב והדבור.

הנושאים והדרישות בפרק זה:

⁴ ראו את נושאי הלימוד בחטיבת הביניים.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

- סיווג משפטים מכל הסוגים: פשוט, מורכב, איחוי (מאוחה)
 - זיהוי ותחיה מדויקת של איברים ופסוקיות
 - משפט בעל חלקים כוללים
 - זיהוי תפקידיהם התחביריים של מילים וצירופים במשפט: נושא; נשוא; פועל; שמני, מורחב, מודלי, דמוי פועל/יש-אין; האוגד לסוגיו; מושא (ללא הבחנה בין סוגי מושאים); תיאור (ללא הבחנה בין סוגי תיאורים); לוואי; תמורה; הסגר. יש לעמוד על תפקידיהם התקשורתיים, הרטוריים והפרגמטיים של חלקי המשפט שלעיל.
 - בהוראה צריך להציג את מבנה העומק של המשפט ולעסוק ביחידה (הצירוף) הכוללת את הגרעין ומשלימיו.
 - זיהוי התפקידים התחביריים של הפסוקיות: נושא, נשוא, לוואי, מושא, תיאור. יש להבחין בין פסוקיות התיאור האלה: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי (קיים ובטל) ויותר במשפט מורכב יינתנו לניתוח משפטים מורכבים בעלי כמה פסוקיות, לרבות פסוקית בתוך פסוקית.
- הנבחנים לא יידרשו לנתח משפטים מורכבים בעלי פסוקית מאוחה או משפטים מאוחדים בעלי איברים מורכבים.
- כמו כן הנבחנים לא יידרשו לזהות ולתחום פסוקית מצומצמת או לקבוע את תפקידה התחבירי. בהוראת שם פועל יש לעמוד על תפקידו של שם הפועל כביטוי מצומצם של צירוף פועלי (לדוגמה: חשוב להבין את הנושא = חשוב שיבינו את הנושא / חשוב שהנושא יובן), וכן לעמוד על תפקידו של שם הפועל ביצירת דו־משמעות (לא יישאלו שאלות על דו־משמעות); אגב כך, יבחינו התלמידים בין שם הפועל כחלק מנשוא מורחב לבין שם פועל שאינו חלק מנשוא מורחב, אך, כאמור לעיל, לא תידרש תחית הפסוקית המצומצמת וקביעת תפקידה התחבירי.
- זיהוי, המרה והשלמה של הקשרים והקשרים הלוגיים במשפט הבודד וביחידות שיח ובין חלקים כוללים ומאוחדים. הקשרים הלוגיים: ריבוי והוספה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, השוואה ועימות, ניגוד, ויתור, תנאי, צמצום וברירה
 - המרות בין מבנים תחביריים ועמידה על הבדלי התפקוד ביניהם
 - פירוק משפטים לכמה משפטים עצמאיים והרכבת משפטים ליחידות שיח
 - פיסוק תקין: נקודה, סימן שאלה, פסיק, נקודתיים, מרכאות. כללי הפיסוק יילמדו בצמוד לנושאים התחביריים הרלוונטיים.
- על הוראת התחביר להדגיש את הקשר שבין מבנים תחביריים שונים למטרות תקשורתיות ופרגמטיות:
- דרכי המסירה וביטויין התחבירי: פסוקית בדיבור ישיר, פסוקית בדיבור עקיף, הסגר
 - מבנים תחביריים להבעת מודליות: נשוא מורחב, נשוא מודלי, משפטי ציווי
 - מבנים תחביריים להעלמת עושה הפעולה: שימוש בסביל, פסוקית נושא
 - מבנים תחביריים להדגשת הרעיון או דברי המוען: שינוי סדר המילים במשפט, משפטי ייחוד, לא/אין... אלא/כי אם

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

- מבנה השאלונים 11241, 11281:
(הנבחנים בשאלונים 11271, 11231, 11261, 11291 ייבחנו בפרקי הלשון והמטה-לשון בלבד)

פרקים	נושאים	דגשים	משקל
הבנת הנקרא והבעה בכתב	במרכז הפרק יעמדו טקסטים מסוגים שונים: מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו מאמרי עמדה ושכנוע טקסטים שימושיים טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים	• פרק הבנת הנקרא יכלול <u>שניים עד שלושה</u> טקסטים מסוגים שונים בהיקף כולל של כ-1300 מילים. • השאלות עצמן עשויות לכלול טקסטים קצרים וטקסטים בלתי מילוליים. • תיכללנה שאלות בממדי ההבנה השונים לרבות שאלות הבנה מסדר חשיבה גבוה • בשאלות הבנת הנקרא יינתן ניקוד גם בממד ההבעה בכתב, לרבות ניסוח התשובה, מבע ותקינות.	25%
	כתיבה ממוזגת של <u>שני</u> טקסטים מסוגים שונים בהתאם לדרישות המטלה ולמטרותיה.	• היקף הכתיבה הנדרש הוא 100-200 מילים (ההיקף עשוי להשתנות בהתאם להיקף הטקסטים העומדים בבסיס הסקירה).	25%
לשון ומטה-לשון	• תקינות בשימוש בשם המספר, באותיות השימוש ובמילות היחס (10 נקודות) • מערכת הצורות או תחביר (40 נקודות)	• התלמידים ייבחנו באחת המערכות הלשוניות בהתאם לאפשרות שנבחרה עלידי בית הספר. • שאלות בתקינות בשם המספר, באותיות השימוש ובמילות היחס תהיינה משותפות לכל הנבחנים. • בפרק הצורות והתחביר תינתן בחירה של <u>ארבע</u> שאלות מתוך חמש.	50%

- משך הבחינה: 3 שעות
- בוגרים ונבחני משנה (הנבחנים לשיפור הציון) יענו על אחת המערכות הלשוניות לבחירתם. אין אפשרות להחליף מערכת לשונית בין מועד א למועד ב.
- המאמרים ודף העזר לבחינה יצורפו בנספחים לשאלון הבחינה.
- כיוון שמחברת הבחינה נסרקת, על הנבחנים לכתובת בעט כהה ובכתב יד ברור. אין לכתוב בשוליים האפורים.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

שאלון 11282

זכאות להיבחנות בשאלון 11282

- נבחנים אשר לומדים במוסדות שאינם מוכרים
- נבחנים אקסטרניים
- נבחני משנה
- נבחנים במוסדות מוכרים המבקשים לשפר ולתקן את ההערכה הבית-ספרית. נבחנים במוסדות מוכרים זכאים לגשת לשאלון זה רק אם הוגש למשרד החינוך הציון הבית-ספרי שהם מבקשים לשפר.

לניגשים לשאלון 11282 אין ציון בית-ספרי/שנתי (ציון "מגן"). הציון הסופי במקצוע עברית יהיה שקלול הציון הסופי בשאלון 11281 (70%) עם ציון שאלון 11282 (30%).⁵

מבנה הבחינה:

פרק	נושאים	דגשים	משקל
הבנת הנקרא	במרכז הפרק יעמדו טקסטים מסוגים שונים: • מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו • ערכים אנציקלופדיים וויקיפדיים • מאמרי עמדה ושכנוע • טקסטים שימושיים • טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים • טקסטים בלתי מילוליים כגון קריקטורות ואיורים השאלות יהיו בממדי ההבנה השונים כמפורט בחוזר המפמ"ר, לרבות שאלות מיזוג מידע ושאלות על אוצר המילים.	• פרק הבנת הנקרא יכלול <u>שניים עד שלושה</u> טקסטים מסוגים שונים. סך כל הטקסטים לא יעלה על 1,000 מילים. • השאלות עצמן עשויות לכלול טקסטים קצרים וטקסטים בלתי מילוליים	60%
הבעה בכתב	כתיבת טיעון בזיקה לטקסט אחד או יותר או בזיקה לקטע שאינו אחד המאמרים או שאינה בזיקה לטקסטים. הערכת הכתיבה תתבסס על הרכיבים להערכה המפורטים בחוזר המפמ"ר.	היקף הכתיבה הנדרש הוא כ- 300 מילים.	40%

- משך הבחינה: שעתיים
- שאלון זה לא יכלול שאלות בתחומי הלשון: תחביר ומערכת הצורות.
- השאלון הוא שאלון כרוך-מחברת. הכתיבה היא במקומות המיועדים לה בשאלון הבחינה.
- כיוון שמחברת הבחינה נסרקת, על הנבחנים לכתוב בעט כהה ו**בכתב יד ברור**. אין לכתוב בשוליים האפורים.

⁵ לנבחנים אינטרניים במוסדות המוכרים יהיה שקלול הציון כך: שאלון 11282 (30%) + ציון שנתי/מגן לשאלון 11281 (21%) + ציון שאלון 11281 (49%). לנבחנים אקסטרניים במוסדות שאינם מוכרים יהיה שקלול הציון כך: שאלון 11282 (30%) + שאלון 11281 (70%).

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

הנחיות לנבחנים הזכאים לשאלון מותאם – 11282

לשאלון 11282 אין גרסת שאלון מותאם.

הנחיות לנבחנים הזכאים לשאלון מותאם – 11241

- שימו לב כי קיבלתם לידיכם טופס שאלון ונספח שעליהם מוטבעת המילה **מותאם** ושנושאים את סמל השאלון **11241**. גם על הנבחנים עצמם לוודא כי הם נבחנים בשאלון המתאים להם.
- יש להנחות את התלמידים לכתיבה **בעט כהה בלבד ובכתב יד ברור**. אין לכתוב בשוליים האפורים.
- המאמרים יצורפו כנספח נפרד משאלון הבחינה. גם על נספח המאמרים יצוין כי הוא מיועד לנבחן **המותאם**.
- בפרק הצורות בשאלון המותאם יופיעו שתי צורות כתיב: הכתיב המלא והכתיב החסר (המנוקד) במקרים שבהם יש הבדל בכתיבה, לדוגמה: **זָכְרוֹן** (זיכרון), **מִבְטָא** (מבוטא).
- בטבלה שלהלן מופיעים הדגשים לשאלון המותאם. יובהר כי חלוקת הניקוד והבחירה בין השאלות זהות לשאלון הרגיל.

הנושאים	ניקוד	הערות
הבנה והבעה	הבנת הנקרא 25 נקודות כתיבה 25 נקודות	בפרק זה תהיינה שאלות פתוחות ושאלות סגורות. הטקסטים יודפסו בגופן מוגדל. כך גם השאלות. עיבוד המאמרים יותאם לצורכי הנבחנים בעלי לקויות הלמידה. היקפי הטקסטים ייגזרו מעיבוד זה אך עשויים להיות בהיקף זהה לטקסטים בשאלון הכללי. השיקולים להיקף הטקסטים יהיו רמת הקריאות של הטקסטים והתאמתם לבעלי לקויות שפה. בהבעה בכתב לא ייקנס התלמיד על שגיאות כתיב או על פיסוק שגוי (התלמיד נדרש, כמובן, לפיסוק בסיסי כגון נקודות בסופי משפטים).
שם המספר	10 נקודות	בפרק זה תיתכנה שאלות השלמה ובחירת הצורה התקנית. לא יהיו שאלות על מילות היחס ואותיות השימוש.
תחביר	40 נקודות	בפרק זה יהיו שאלות פתוחות ושאלות סגורות. לא יהיו שאלות על משפטי ייחוד לא יהיו שאלות המרה ממבנה פעיל לסביל ולהפך. לא יישאלו שאלות על תקינות תחבירית.
צורות	40 נקודות	בפרק זה תהיינה שאלות פתוחות ושאלות סגורות, לרבות שאלת קלוז. לא יישאלו שאלות הדורשות זיהוי שורשים מגזרות פ"נ, פ"צ והכפולים. לא יישאלו שאלות על דיוקי הגייה ותקינות לשונית. במידת האפשר יופיעו הצורות בשתי דרכים: צורות מנוקדות ולצידן הצורות כשאין מנוקדות. בכל מקרה לא תישאלנה שאלות המצריכות הסתמכות על זיהוי הדגשים או על הבחנה בין סימני הניקוד.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף השפות
הפיקוח על הוראת העברית בחינוך העל-יסודי

הנחיות לזכאים להיבחנות בשאלון 11182

שימו לב, הזכאים להיבחנות בשאלון חיצוני (במוסדות שאינם מוכרים) ייבחנו בשאלון **11182** כמפורט להלן:

מבנה הבחינה:

פרק	נושאים	דגשים	משקל
הבנת הנקרא	במרכז הפרק יעמדו טקסטים מסוגים שונים: - מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו ערכים אנציקלופדיים וויקיפדיים - מאמרי עמדה ושכנוע - טקסטים שימושיים - טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים - טקסטים בלתי מילוליים כגון קריקטורות ואיורים השאלות יהיו בממדי ההבנה השונים כמפורט בחוזר המפמ"ר, לרבות שאלות מיזוג מידע ושאלות על אוצר המילים.	- פרק הבנת הנקרא יכלול שניים-שלושה טקסטים מסוגים שונים. סך כל הטקסטים לא יעלה על 1,000 מילים. - השאלות עצמן עשויות לכלול טקסטים קצרים וטקסטים בלתי מילוליים	60%
הבעה בכתב	כתיבת טיעון בדיקה לטקסט אחד או יותר או בדיקה לקטע שאינו אחד המאמרים או שאינה בדיקה לטקסטים. הערכת הכתיבה תתבסס על הרכיבים להערכה המפורטים בחוזר המפמ"ר.	היקף הכתיבה הנדרש הוא כ־300 מילים.	40%

- משך הבחינה: שעתיים
- שאלון זה לא יכלול שאלות בתחומי הלשון: תחביר ומערכת הצורות.
- השאלון הוא שאלון כרוך-מחברת. הכתיבה היא במקומות המיועדים לה בשאלון הבחינה.
- כיוון שמחברת הבחינה נסרכת, על הנבחנים לכתוב בעט כהה ו**בכתב יד ברור**. אין לכתוב בשוליים האפורים.